

**ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА :
ПРИНЦИПИ ОЦІНЮВАННЯ І РЕГУЛЮВАННЯ**

Анотація. Розглянуто основні теоретичні положення про інноваційний розвиток підприємства, а саме принципи оцінювання і регулювання.

Аннотация. Рассмотрены основные теоретические положения об инновационном развитии предприятия, а именно принципы оценки и регулирования.

Annotation. The basic theoretical principles of innovative development company, namely the principles of assessment and regulation was considered.

Ключові слова: ефективність упровадження, інноваційна діяльність, інновації, інформація, інноваційні проекти.

Ознайомлення із працями науковців та позицією керівників підприємств дозволяє стверджувати, що загальноприйнятого визначення поняття "інноваційний розвиток підприємства" (ІРП) не існує. У більшості випадків його ототожують із техніко-технологічним станом підприємства, інноваційним потенціалом розробника інновації тощо. Вищевказані поняття лише частково розкривають сутність ІРП [1]. Проведені дослідження показали, що ІРП є комплексним поняттям. Його характеризують:

а) частота та ефективність упровадження на підприємстві інновацій (ці параметри відображають фактичний досвід роботи підприємства з інноваціями);

б) потенціал підприємства щодо розробки і впровадження інновацій – це факт наявності у підприємства інноваційних ресурсів. Під інноваційними ресурсами мається на увазі сукупність інтелектуальних, інформаційних, матеріальних, фінансових та інших ресурсів, які можуть бути використані для розробки нових ідей, для підготовки ідей до впровадження і для реалізації інновацій;

в) готовність персоналу підприємства до змін (репрезентує рівень усвідомлення працівниками через інформованість щодо сутності та наслідків інновацій, які можуть бути впроваджені, та рівень зацікавленості працівників у результатах реалізації інновацій) [2].

Узагальнення огляду літературних джерел і власні дослідження показали, що оцінювання і регулювання ІРП слід здійснювати, базуючись на таких принципах:

1) цілеспрямованості (заходи керівників підприємства, які реалізуються при контролюванні та регулюванні ІРП, мають бути узгодженими із системою цілей підприємства і цілями реалізації інновацій зокрема);

2) конкретизації цілей підприємства, зокрема цілей інноваційної діяльності;

3) документування рішення про встановлення цілей і завдань і реєстрації цих документів відповідним чином;

4) формування на підприємстві ефективної системи моніторингу, яка б забезпечувала своєчасне виявлення розбіжностей фактичних показників від очікуваних, невідповідності визначених цілей заходам, які планують реалізувати або реалізують керівники підприємства, тощо;

5) визначеності (реалізації функцій контролювання і регулювання має передувати чітке визначення параметрів процесів і явищ, які є об'єктами оцінювання і регулювання);

6) комплексності (оцінювання і регулювання ІРП слід здійснювати, ураховуючи стан і перспективи зміни таких характеристик ІРП, як:

а) частота та ефективність упровадження на підприємстві інновацій;

б) потенціал підприємства щодо розробки і впровадження інновацій;

в) готовність персоналу підприємства до змін – інновацій;

7) систематичності (при оцінюванні і регулюванні ІРП доцільно застосовувати системний підхід. Однею із форм реалізації принципу системності є підбір і класифікування показників, які характеризують ІРП, а також методів забезпечення очікуваних значень показників ІРП);

8) взаємозалежності (здійснюється з метою ідентифікації кількісних і якісних параметрів підконтрольного об'єкта);

9) послідовності (сутність принципу послідовності впливає із етапності процесу управління. Як відомо, з позиції функціонального підходу управлінський процес передбачає планування, організування, мотивування, контролювання і регулювання. Вищевказані функції логічно впливають одна з одною);

10) оперативності (проявляється у своєчасності реалізації контролюючих заходів; формуванні висновків про стан підконтрольного об'єкта; розробці і реалізації регулюючих рішень. Недотримання на практиці вказаного принципу може стати причиною: недоотримання прибутку підприємства від інноваційної діяльності; виникнення перевитрат; втрати конкурентоспроможності; порушення термінів реалізації інноваційних проектів тощо);

11) регулярності (його сутність полягає у періодичності реалізації визначених керівництвом підприємства

і реалізацію регулюючих заходів тощо. Експертне опитування керівників підприємств показало, що більшість з них забезпечують реалізацію цього принципу шляхом розробки: чітких інструкцій щодо проведення контролюючих і регулюючих заходів; графіків контролювання об'єктів управління; баз даних, у яких відображаються умови реалізації контролюючих і регулюючих заходів, а також послідовність їх застосування).

Проведені дослідження показали, що, базуючись на вищевказаних принципах, керівники інноваційних проектів здатні прискорити ІРП, досягти зниження ризиків у інноваційній діяльності, забезпечити ефективність інвестування у реалізацію інновацій [3].

Наук. керівн. Тонева К. В.

Література: 1. Пампура О. І. Управління інноваційним процесом в промисловості / Пампура О. І. – Донецьк, 1997. – 363 с. 2. Харів П. С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів / Харів П. С. – Тернопіль : Вид. "Економічна думка", 2003. – 326 с. 3. Інвестиційна та інноваційна діяльність : монографія / Кузьмін О. С., Князь С. В., Тувакова Н. В. та ін. ; за наук. ред. проф., д-ра екон. наук О. С. Кузьміна. – Львів : ЛБІ НБУ, 2003. – 233 с. 4. Нестеренко Ж. К. Економічний аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства : навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. / Нестеренко Ж. К., Череп А. В. – К. : ЦНД, 2005. – 122 с. 5. Управління інноваціями в сучасній організації / за ред. В. А. Свтушевського. – К. : Вид. "Нічлава", 2006. – 359 с. 6. www.vtr.com.ua/blog/book/lit_slovar.